

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13.08.2014r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Leszek Matuszewski (spr)

Sędziowie: SSO Dariusz Śliwiński

SSR Łukasz Kalawski

Protokolant: staż. I. M.

przy udziale D. M. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu, po rozpoznaniu w dniu 13.08.2014r. sprawy **K. O.** oskarżonego o przestępstwo z art. 242§ 3kk, na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. z dnia 20.03.2014r., sygn. akt VIIIK 1380/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w P. do ponownego rozpoznania.

Ł. K. L. D. Ś.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P., wyrokiem z dnia 20 marca 2014 roku, sygn. akt VIII K 1380/13 uznał oskarżonego **K. O.** za winnego tego, że: w okresie od 18 marca 2013 roku do dnia 12 sierpnia 2013 roku w P., korzystając z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności orzeczonej na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu, sygn. V Kow 4667/10 nie powrócił do Zakładu Karnego najpóźniej w ciągu trzech dnia po upływie wyznaczonego terminu tj. przestępstwa z art. 242 § 3 k.k. i za to na podstawie powołanego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

W ostatnim punkcie wyroku, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, zwolniono podsądnego od zwrotu na rzecz Skarbu Państwa wyłożonych kosztów postępowania i od opłaty.

Z przedmiotowym wyrokiem nie zgodził się **obrońca podsądnego K. E.**, zaskarżając wyrok w całości. Autor apelacji zarzucił orzeczeniu:

- obrażę prawa materialnego tj. art. 30 k.k. poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy oskarżony dopuścił się czynu zabronionego w usprawiedliwionej nieświadomości jego bezprawności
- obrażę prawa materialnego tj. art. 242 §3 k.k. poprzez przyjęcie, iż oskarżony wypełnił znamiona zarzucanego mu czynu, podczas gdy oskarżony z powodu usprawiedliwionej przyczyny nie powrócił do zakładu karnego na czas
- obrażę prawa materialnego tj. art. 242 § 3 k.k. poprzez przyjęcie, że Sąd w przedmiotowej sprawie mógł orzec karę w rozmiarze od 1 miesiąca do 2 lat, podczas gdy wymiar kary za zarzucany występki to grzywna, ograniczenie wolności albo pozbawienie wolności do roku
- z ostrożności procesowej na podstawie art. 438 pkt 4 kpk zarzucił rażąco niewspółmierność kary polegającą na wymierzeniu kary 3 miesięcy pozbawienia wolności, poprzez błędne uznanie, iż kara grzywny czy ograniczenia wolności nie byłyby karami adekwatnymi do stopnia zawinienia oskarżonego, co w ostateczności doprowadziło

do wymierzenia oskarżonemu kary nie odpowiadającej jej celom i nie uwzględniającej ustawowych dyrektyw wymiaru kary

Autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie podsądnego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie z daleko idącej ostrożności procesowej w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku apelacyjnego wobec podniesienia rażącej niewspółmierności kary wniósł o wymierzenie podsądnemu kary z dolnej granicy ustawowego zagrożenia z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego K. O. zasługuje na uwzględnienie, skutkując uchYLENIEM zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy przypomina, że zgodnie z art. 7 k.p.k. Sąd kształtuje swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostają pod ochroną art. 7 k.p.k. wtedy m. in. gdy:

1. jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 §2k.p.k.),
2. stanowi wynik rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),
3. jest wyczerpująco i logicznie - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 §1 pkt. 1 i 2 k.p.k.). (vide: wyrok składu 7 sędziów SN z dnia 9.11.1990 r. - OSNKW 1991 z. 9 poz. 41).

W ocenie Sądu II instancji, Sąd Rejonowy nie sprostał powyższym wymaganiom, wydając zaskarżone orzeczenie. Sąd odwoławczy na obecnym etapie nie przesądza, czy podsądny jest winnym zarzucanego mu występkowi, czy też nie. O tym rozstrzygnie Sąd I instancji w ponownym postępowaniu, uzupełniając istotne braki w materiale dowodowym i dokonując powtórnej oceny zgromadzonych dowodów, odpowiadającej dyrektywie swobodnej oceny dowodów. Dopiero powtórzenie postępowania dowodowego we wskazanym przez Sąd II instancji zakresie, upoważni do rozstrzygnięcia, czy oskarżony miał świadomość ciężącego na nim obowiązku powrotu do zakładu karnego po wydaniu postanowienia Sądu Okręgowego, sygn. akt V Kow 4667/10.

Szczegółowa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak i rozumowania Sądu Rejonowego zaprezentowanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w zakresie sprawstwa oskarżonego, prowadzi do jednoznacznego wniosku, że w sprawie występują istotne wątpliwości, które powinien, a nie powziął Sąd I instancji.

Obrońca ma rację, kwestionując ustalenia Sądu I instancji w zakresie zamiaru przyświecającego oskarżonemu w chwili dokonywania przypisanego mu czynu. Sąd wyrokujący w sprawie ustalając świadomość oskarżonego, pominął dokumentację przedłożoną przez obrońcę oskarżonego na rozprawie w dniu 3 grudnia 2013 roku. Obrazuje ona poważne problemy zdrowotne podsądnego w okresie obejmującym czas kiedy miał on popełnić przypisane mu przestępstwo. Stwierdzona tam depresja może istotnie wpływać na zdolności percepcyjne oskarżonego, jego zdolność oceny sytuacji oraz racjonalnego myślenia i działania. Leczenie depresji wiąże się nadto z podawaniem leków często wpływających bardzo ujemnie na postrzeganie rzeczywistości i sprawność procesów myślowych chorego. Należy zwrócić uwagę, że na tego rodzaju problemy zwracała uwagę matka oskarżonego, wskazując, że oskarżony w zarzucanym okresie miał depresję lękową (k.288). Nie wiadomo zatem, czy podsądny z racji choroby, był świadom ciężącego na nim obowiązku powrotu do zakładu karnego i powziął przestępczy zamiar niepowrotu.

W sprawie nie budzi żadnych wątpliwości, że oskarżony właśnie z powodu stwierdzonej u niego opiniami biegłych lekarzy psychiatrów depresji wielokrotnie miał odraczany termin powrotu do zakładu karnego.

Biegli psychiatrzy, którzy opiniowali oskarżonego w niniejszej sprawie, nie zostali zapoznani z tą dokumentacją, w tym chociażby z pisemną informacją z dnia 22.05.2013r A. B. lekarza psychiatri, z której wynika, że u oskarżonego stwierdzono depresję sytuacyjną i w tym okresie jego stan psychiczny uległ pogorszeniu (k.259 akt) czy kserokopią kary porady wystawionej w dniu 21.07.2013r przez B. B. lekarza psychiatrę. Na obecnym etapie postępowania nie ma racjonalnych przesłanek aby uznać, że dokumentacja ta zawiera nieprawdźwie dane, a w swojej treści wydaje się sprzeczną z opinią biegłych. Biegli nie zostali przesłuchani przed Sądem i nie mieli możliwości ustosunkowania się do tej opinii.

Obrońca słusznie podważył ocenę wyjaśnień oskarżonego dokonaną przez Sąd Rejonowy. Organ wyrokujący w sprawie pochopnie uznał, że podsądny musiał zdawać sobie sprawę z konieczności powrotu do zakładu karnego z racji osobistego odebrania postanowienia Sądu Okręgowego wraz ze stosownym pouczeniem. Na obecnym etapie postępowania, nie ma żadnej pewności, że oskarżony zrozumiał jego treść i wyciągnął z niej właściwe wnioski. Orzeczenie to zostało zaskarżone przez obrońcę oskarżonego do Sądu Apelacyjnego i to mogło wywoływać odczucie u oskarżonego, że nie jest wykonalne do czasu uprawomocnienia się.

Wobec nowych okoliczności przedstawionych przez obrońcę w toku postępowania rozpoznawczego, obowiązkiem Sądu I instancji było bezpośrednie przesłuchanie biegłych psychiatrów oraz psychologa na rozprawie i tym samym jednoznaczne wyjaśnienie stanu psychicznego oskarżonego w chwili kiedy miał się dopuścić przypisanego mu przestępstwa..

W świetle zeznań matki oskarżonego w których wyjaśniała nieobecność jej syna w miejscu swojego poprzedniego miejsca zamieszkania, tj. P. ul. (...), (k. 288 akt) wydaje się przedwczesnym założenie, że ukrywał się on, unikając stawiennictwa do zakładu karnego. Rozstrzygnięcie tej kwestii winno również nastąpić dopiero po jednoznacznym ustaleniu stanu psychicznego oskarżonego w okresie kiedy miał dopuścić się przypisanego mu przestępstwa.

W toku ponownego postępowania, Sąd Rejonowy przeprowadzi postępowanie dowodowe przesłuchując na rozprawie biegłych psychiatrów oraz psychologa. Biegli ci wydając ustną opinię uzupełniającą, uwzględnią dokumentację lekarską, przedłożoną przez obrońcę i wypowiedzą się na temat poczytalności podsądnego w inkryminowanym okresie, w szczególności wpływu schorzeń oraz lekarstw aplikowanych oskarżonemu na zdolności percepcyjne w inkryminowanym okresie. Następnie, organ wyrokujący w sprawie oceni, czy podsądnemu można przypisać winę i sprawstwo, czy też nie.

Na podstawie art. 436 k.p.k., odnoszenie się do pozostałych zarzutów apelacji jest przedwczesne, bądź bezprzedmiotowe.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy:

uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu Poznań-Stare Miasto w P. do ponownego rozpoznania.

SSR Łukasz Kalawski SSO Leszek Matuszewski SSO Dariusz Śliwiński